

Pericopa Vayeşev - Povestea lui Tamar [anul 5780]

Înainte de toate să ne aducem aminte de povestea fetelor lui Lot, din pericopa Vayera, în care am amintit legătura lor cu alte două fete, al căror exemplu l-au urmat, culcându-se cu bărbații de care aveau nevoie prin înșelăciune, toate trei fiind astfel și străbunicele lui David Hamelech. În afară de asta, cel puțin povestea fetelor lui Lot și a Tamarei sunt cazuri de incest, cu diferite grade de gravitate. Fetele s-au culcat cu tatăl lor, Lot, pe când Tamar s-a culcat cu socrul, deci nu o rudă directă, dar chiar și așa un fapt interzis de Tora.

Această idilă a lui Tamar cu socrul ei, Iuda, se intersectează cu desfășurarea poveștii principale a pericopei, pe care o vom intitula pe scurt "Vânzarea lui Iosef". După ce Toraua ne spune că Iosef a fost vândut, se produce un suspans și trecem la povestea lui Iuda. După care ne întoarcem la povestea lui Iosef în Egipt, în casa lui Potifar. Toraua în Geneza 38 ne povestește că Iuda s-a despărțit de frații lui și a plecat spre orașul Adulam, care se află pe teritoriul tribului Iuda și acolo s-a căsătorit cu o fată Canaanită (Canaanită) numită Bat Şua, adică fiica lui Şua. Noi înțelegem că asta este probabil numele tatălui ei și ni se mai spune că el este Canaanit. Este o mare discuție printre comentatori despre faptul că prima soție a lui Iuda a fost o Canaanită cu toate că Avraham dăduse poruncă fiilor săi să nu se căsătorească cu aceste femei. El a avut cu ea trei băieți: Er, Onan și Şela. Fiul cel mare, Er, s-a căsătorit cu o fată numită Tamar, care după midraş era din Aram. El moare și cel de al doilea frate, Onan, o ia în căsătorie. Dar el, în loc să se culce cu ea ca să aibă urmași, a vărsat sămânța pe pământ și din cauza asta Hakadoş Baruch Hu l-a omorât. Lui Iuda îi este frică să-l dea pe al treilea băiat ca soț lui Tamar, după ce primii doi au murit, așa că, sub pretextul că e prea tânăr, o refuză. Ea este nevoită să se întoarcă la tatăl ei. Ea este nevoită să stea acasă fără să se mărite din cauza legii evreiești care se numește *yibum* și în care, dacă o văduvă vrea să se căsătorească din nou, trebuie s-o ia pe cea mai apropiată rudă, începând cu frați necăsătoriți. Așa s-a întâmplat, de exemplu, cu Rut, atunci când Boaz a vrut să o ia de soție și l-a rugat pe cel mai apropiat să o elibereze (un fel de divorț). Aici cel mai apropiat era Şela, dar tatăl, Iuda n-a vrut ca ei să se căsătorească. Așa că ea aștepta. Când a aflat de venirea lui Iuda la Timna, orașul în care familia ei locuia, s-a deghizat în prostituată și l-a așteptat pe Yehuda în mijlocul drumului. El s-a culcat cu ea fără s-o recunoască și i-a promis ca plată un ied din turmă, lăsând zălog inelul său cu sigiliu, șnurul său și toiagul. După aceea, când a vrut să-i plătească, nu mai era de găsit și Yehuda s-a hotărât să renunțe la zălogul pe care îl lăsase. După ce Yehuda a aflat că Tamar este însărcinată, el poruncește ca ea să fie arsă. Când ea este scoasă ca să fie arsă, Tamar îi arată doar lui obiectele pe care le primise de la el. El le recunoaște imediat și își recunoaște greșeala, spunându-i "a avut mai multă dreptate decât mine" צדקה ממני, adică trebuia să-i dea voie să se mărite cu Şela, și a anulat arderea pe rug. Celor doi s-au născut gemeni, cel mai mare numit Pereț, din care se va naște după câteva generații David Hamelech, iar cel mic se numește Zerah.

Până aici cazul acesta a lui Iuda și Tamar. Însă povestea aceasta naște multe întrebări și mirări care se cer explicate. Noi le vom prezenta foarte pe scurt. Două întrebări de bază trebuie puse: 1. Problematika căsătoriei lui Iuda cu o fată care nu este evreică; 2. Poziția acestui eveniment în mijlocul desfășurării vinderii lui Iosef egiptenilor.

Este evident că introducerea poveștii cu Tamar chiar în mijlocul procesului de vânzare și deplasare a lui Iosef în Egipt nu are rațiuni de cronologie. Dacă analizăm desfășurarea evenimentelor, vedem că, sub aspect cronologic, nu aici este momentul și locul potrivite. Nu numai asta. Dacă facem socoteala, de la vânzarea lui Iosef până la mutarea familiei în Egipt au trecut 22 de ani. Este greu de explicat cum s-au putut naște trei generații ale lui Iuda într-o perioadă atât de scurtă. (Dar despre toate interpretările înțelepților vom scrie altă dată).

Pentru o explicație mai clară a includerii acestui caz în procesul de vânzare, trebuie să înțelegem importanța evenimentelor petrecute cu Iosef, care ocupă cam o treime din ultima parte a cărții Genezei (capitolele 37-48). Primejdia de asimilare care amenință și astăzi poporul evreu în diaspora, a existat deja înainte de formarea poporului, când era vorba încă de o singură familie. Hazal, înțelepții, ne-au învățat deja că tot ce i s-a întâmplat lui Iosef a fost ca să se ducă toată casa, adică familia lui Iacov în Egipt, după cum l-a prezis Domnul lui Avraam (Geneza 15:13) ca acolo, în robie, să se formeze poporul evreu. Asta ca să se elimine posibilitatea ca aceștia să fie asimilați de către popoarele din Canaan. Formarea acestui popor într-un cadru ostil, unde ei vor fi detestați în calitate de robi și izolați, le vor da posibilitatea să se dezvolte ca un popor liber și independent. Primejdia de asimilare care amenință și astăzi poporul evreu în diaspora, a existat deja înainte de formarea poporului, când era vorba încă de o singură familie. Mai rămânea de ales destinația potrivită, care nu putea fi decât un regat puternic, aflat la mică distanță și în care păstorii semiți erau priviți cu antipatie (evreii fiind păstori), după cum ne spune chiar Toraua: "...fiindcă toți păstorii sunt detestați în Egipt" (Geneza 46:34). Cea mai mare și mai apropiată putere de felul acesta era Egiptul.

Să ne întoarcem acum la abominabilul gest de a-l arunca pe cel mai mic dintre frați în groapă și a-l vinde străinilor, ca rob, iar un asemenea gest să fie, ce oroare!, opera fraților mai mari. Aici vine imediat cazul acesta a lui Iuda și Tamar, care însemnează începutul asimilării între popoarele din Canaan.

Prin această predicție divină, de a izola pe evreii de celelalte popoare, El dă posibilitatea familiei lui Iacov de a se dezvolta ca popor independent, așa cum ne spune poetul Psalmilor 105:17: "A trimis înaintea lor un om care a fost vândut ca sclav, pe Iosef". În fond, asimilarea a început cu cazul lui Dina (cap. 34), dar acolo a fost cu forța, prin viol, pe când aici asimilarea a fost liber consimțită.

[Perioada de robie în Egipt a venit în primul rând ca o poruncă divină de a da posibilitate unei familii, Bet Yaakov, să se transforme într-un popor puternic și independent, capabil să-și edifice propria istorie.](#)